

## Сымэджэшхэм яІэпыІэгъу щыкІэхэрэм япчъагъэ хэхъо

Мэфипшым кыклоц коронавирусыр кызэузыгъехэу сымэджэшым зышяїэзэн фаехэм япчъагъэ зэхапшїеу къыххуагъ. Аш епхыгъеу зэпахырэ узхэм зышяїэзэхэрэ Адыгэ республикэ клиническе сымэджэшым икірыккэу гъольыпїе чыплэхэр кызэуухыжых.

Ар нэбгырэ 220-мэ ательын тэгъэшт, Мыекъопэ къэлэ сымэджэшими икъатитлу аш фагъеххазыры.

— Охътэ гъэнэфагъакэ узэ-кэлэбэжхымэ, COVID-19-р ээ-каклыи сымаджэхэм япчъагъэ нахь макъэ зэххум, медицина организацихэу ковиднэ лъэнь-къомкэ тоф зышштэгъехэр

зэфэтшыжыгъэх. Зэпаахэрэ узхэм зышяїэзэхэрэ сымэджэшым чыпли 100 кыфэдгъэнагъеу тоф зышштэгъ. Нэбгырэ 40 — 45-м шлокынтыгъеп чэлъигъэр. Гухэкі нахь мышлэми, джы узым лъашеу зыкынтыгъэу фежъагъ ыкли мы уахьтэм ехъулэу нэбгыри 143-рэ а сымэджэшым чэлъ. Сымэ-

джэ хыльзэу нэбгырэ 11-р реанимацием иль, — къыуагъ Адыгэ Республикаем псауныгъэр къэххумэгъэнимкэ иминистрэ иапэрэ гудзэу Максим Коробко.

Зэпаахэрэ узхэм зышяїэзэхэрэ Адыгэ республикэ клиническе сымэджэшым чэлъ. Сымэ-

къопэ къэлэ клиническе сымэджэшым щын хиругиенкэ иотделение зычэйт унэу къатитлу хъурэр ковиднэ сымаджэхэм апаа зэтырагъэпсхыхъ. Псауныгъэр къэххумэгъэнимкэ министрэ иапэрэ гудзэу Максим Коробко.

— Мы уахътэм коронавирусум иштаммыкэхэр къежьагъэхэу къэралыгъуабэм гъунэнкэ гъэнэфагъэхэр ашагъэуух. Джыри ахэм тишъолыр къафи-мугъэзэжыннымкэ, узир хыльзэу тпэклемыкынымкэ зин-

шуагъэ къэкючт закъор вакцинациер ары. Коронавирусум пэуцужырэ вакцинэр зыхара-гъэльхъанэу цыфхэм сыйкяджэ. Сэ сшъхэкіе ар къыххсыгъ, сиунагуи, сиахылхэри узым шыуухумагъэх хъунхэм фэш прививкэр арагъэшыгъ, — къы-хигъэшыгъ Максим Коробко.

Вакцинэр зыщахалхъэрэ чыпли 32-рэ Адыгэим къынчи-зэуахыгъ ыкли мобилнэ пункти 2-мэ тоф ашлэ. «Спутник V» зыфиорэр икъоу алэклэль, джыри шэхэхэу хэльхъагъу мин 14 республикэм къылэкэхъащ. Ахырэ вакцинитоу къежьагъэр япчъагъакэ маклэу ти-шъолыр къылэкэхъащ ыкли ахальхээгъаах.

ІШЬЫНЭ Сусан.

## Апшъэрэ шІэныгъэ къыгъэлъэгъуагъ

Непэрэ мафэм ехъулэу зыкі къэралыгъо ушетынхэу атыгъэхэмкэ ыкли зикэуххэр къэнэфагъэхэмкэ балли 100 республикэм къынчи-зыхыгъэр я 34-рэ Мыекъопэ лицеим щеджэрэ Сихъу Эльдар.

Профильнэ хыисапымкэ кэлэ ныбжыкіем фэдэ шлэнгъэхэр къызэршигъэлъэгъуагъхэр ыкли ашкіе къэбарыр къызыххуугъэ мафэм тифеу зэрэлтыгъэсигъэр гъэсэнгъэмкэ AR-м икъэралыгъо аттестационнэ къулыкыу исайт къынрагъэхъагъ. Икілэгэгъаджэхэм къызэралорэмкэ, бгъешлэгъон икъоу, бэмэ афэмидэу Эльдар иакъыл зэхэлтыгъэ гъэпсыгъэ. Аш ишүаагъакэ олимпиадэ зэфэшхъафхэм ахэлажъээ хыисапым хэхъэрэ гъэцкіэн хыльзэхэр ямышынкэу къызэхефых, дунэе классикхэм атхыгъэ художествен-нэ произведенияхэм гупшысэ гъэшлэгъонхэр къахехых. Аш нэмькіеу кэлэ ныбжыкіем музыкэр иклас, фортелианэм кыргеъало.

Хыисапыр ицыхыгъом къын-щыублагъэу Эльдар шу ельэгъу. Сэнхъятае экономикэм епхыгъэхэр архы нахь зыфэшагъэху къынорэр.

Сихъу Эльдар республикэ естественнэхыисап еджаплэм джааш фэдэу щеджагъ, тын зэ-фэшхъафхэри илэх. Ахэм ашыгъ: я VI-рэ Дунэе Кавказ хыисап олимпиадэм итыхын медаль, экономикэмкэ Урысын иеджаклохэм яолимпиадэ ишъолыр уцугъо, Урысын иеджаклохэм хыисапымкэ яолимпиадэ ишъолыр уцугъо ашытекуагъ, Москва ихыисап олимпиадэ ящэнэрэ чыпли къын-щыдихыгъ, еджаклохэм хыисапымкэ я Олимпиадэ «Физтех» зыфиорэр и Щитхуу тхылъ къылэжыгъ, Санкт-Петербург университетим еджаклохэм

хыисапымкэ я Олимпиадэу щыкыуагъэм ятлонэрэ чыпли къын-щыдихыгъ, джааш фэдэу ятлонэрэ щыхуугъ къалэхэм я Дунэе хыисап турнир и Жэрило тур, Адыгэ Республикаем и Лышихъэ истипендие къылэжыгъ.

Гъэсэнгъэ гупчэу «Сириус» зыфиорэр, Урысын къэлэцын-кыу гупчэу «Орленкэм», Республика естественнэхыисап еджаплэм щызэхашэрэ гъэмэфэ еджаплэм, Казань итгээмэфэ хыисап еджаплэу «Спектр» зыфиорэр ашыкыогъэ гъэсэнгъэ программэхэм пчыагъэрэ Сихъу Эльдар ахэлжагъ.

Къалэм зэрилтытэрэмкэ, угугъэн фае, узыщыгъуырэр щызэнгъэм зэрэшыгъуырьи-шыщущтим уицхъэ төбтэльтимэ, пстэури къыбдэхъушт.





# Адыгейм ахьщэ тедзэ кыфыхагъэкъигъ

Кіләцыкъухэу ильэси 3-м кыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зынбжъхэм мазэ къес ахьщэу аратыщтым төгээпсихъагъэу Урысые Федерацием и Правительствэ ыухэсигъ хэгъэгум ишъолырхэм апае федеральнэ бюджетым ахьщэ тедзэу кыхагъекъигъыщтыр зыфэдизир.

Адыгейм а гүхэлхэм апае сомэ миллион 275,3-м ехъу кыфыхагъекъигъ. Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думы Адыгэ Республикаемкіэ идеуптатэу Владислав Резник аш фэгъэхыгъэу макъе кыгъэгъу. Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлукъ и Комиссиеу бюджет ассигнованихэм ятгошэн фэгъэзагъэм Владислав Резник кіещакло зыфхэхуягъэ юфым кызыдыргэштэ нэуж Урысые Федерацием и Правительствэ ашкіэ унашхохэр штагъа.

Адыгейм и Лышхъяэу Къумпил Мурат федеральнэ іэпилэгъум мэхъанэу илэр кыхигъэ-

щыгъ, анахъэу етлани сабийхэр зырыс унашхохэр социальне ухъумгъэнхэмкіэ пшъерильхэр гэцэклагъэ хүнхэм ар фытгээпсихъагъ. Ильэсэу икыгъэм республикамкіэ кіләцыкъу мин 93,5-м ехъумэ ахьщэ къаратыгъагъ. Пстэумки зэхэубытагъэу сомэ миллиарди 2,9-рэ фэдиз ар зэрхүүтштэй. Аш нэмийкіэу республикэ бюджетым кыхагъекъи гъот макъе зиэ унэгъо мини 10,8-м сомэ миллион 39,5-м ехъу зэтгэгъо ахьщэ іэпилэгъу аратыгъагъ.

«Социальнэ юфыгъохэм язешохынкіэ ренэу фэнхъоныгъэ зиэхэр кыдээтэлтийтэх. Анахъэу етлани пандемиим ильхъан аш

фэдэ eklopakъэр нахь зыптыагъэр. Хэгъэгум и Президентэу Владимир Путиним сабийхэр зырыс унашхохэм іэпилэгъу ятыгъэнэр ары анахъэу кыхицэшыгъэр. Ильэсэу икыгъэм юфхъэбзэ тедзэхэу социальнэ іэпилэгъумкіэ зэрахагъэхэр зырекъ щылагъэхэм хэвшыкъе ашхъадэхъ. Мы ильэсми а юфшынэр льыдгъэктэшт», — кытуагъ Адыгейм и Лышхъяэ.

2021-рэ ильэсими кіэ федеральнэ бюджетым ехъилэгъэ законым кыдилытэрэ юфхъабзэхэм къапкырыкъихээ Адыгейм щыпсэурэ кіләцыкъухэу ильэси 3-м кыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зынбжъ-

хэм мазэ къес федеральнэ ахьщэ іэпилэгъу аэклагъэхъаштыр сомэ миллиард 1,2-м ехъу. Непэкіэ республикэм ис кіләцыкъу мин 15,5-рэ фэдиз ахьщэ зэрхүүтштэ, ахэр унэгъо мин 12,8-м ашапхуу.

Шъугу къэтэгъэкъыжы: Урысые Федерацием и Президент кіещакло фэхъу, ильэсэу икыгъэм иубэгъухэм адэжь ильэси 3-м кыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зынбжъ кіләцыкъухэу ахьщэ іэпилэгъу аратэурагъэжъагъ. Сабий цыкъухэр зырэс фэнхъо унашхохэмкіэ аш фэдэ іэпилэгъум мэхъанэшко илэу щыт. Урысые Федерацием и Президент мы ильэсими гъэтхапэм кыдигъэкъигъэ унашьом тетэу кіләцыкъухэм апае къатлупшире ахьщэм хагъэхъуагъ. Гүшүйэм пае, кіләцыкъухэр русланхэмкіэ анахь ахьщэ макъе агъенэфагъэм ызыныкъо фэдиз хүрэе ахьщэу кызылыкъырыкъихэр фэдитлу хъазыркъе нахьыбэ ашын альэкъицт.

«Ильэсэу икыгъэм бжыхъэм 2021 — 2023-рэ ильэсхэмкіэ

федеральнэ бюджетыр аштэ зэхъум Адыгейм илашхэр сиgyуусхэй ильэси 3-м кыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зынбжъ кіләцыкъухэм апае республикэм сомэ миллиардым ехъу кыфыхядгъэгъэкъигъагъ. Бюджет ассигнованихэр атогощэгъэнхэм фэгъэзэгъ парламент Комиссием Урысые Федерацием и Правительствэ игъусэу ильэсэу икыгъэм зэрашыгъэм фэдэу социальнэ пшъерильхэм ягъэцэлэнкіэ шольырхэм ахьщэр афикууным анае тырагъеты. Адыгейм ахьщэ тедзэу кыфыхагъекъигъэ сомэ миллион 275,3-м ильэси 3-м кыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зынбжъ кіләцыкъухэм зэкіэ аэклагъэхъэн фэе ахьщэр икьюо альгъээсигъэнымкіэ ишуаагъ къэкошт. Тапекіэ, ишкылагъеу хүмэ, етлани ахьщэ тедзэ кызэрэфхагъекъицт амалхэм тяусэшт», — кыхигъэшыгъ Владислав Резник.

**АР-м и Лышхъяэ ипресс-куулыкъу**

# Зыкъызэрафагъазэрэм ипчъагъэ хэхъуагъ

Мэкъуогъу мазэр кызихъагъэм кыщыублагъэу шольыр гъэорышэнэмкіэ Гупчэу Адыгейм щилажъэрэм цыфхэм гьогогу 487-рэ зыфагъэзагъ, ахэм янахыыбэр охътэ кіэкъым зэшхъохъигъэ хүгъэ.

Социальнэ хъитуухэмкіэ къагъэхъырэ уччэхэм япчъагъэ хэхъо. Зэгъэшгээным пае: жъонигъокіэ мазэм иаужырэ тхамэфиту Гупчэм фэгъэзэн 413-рэ кызэкъахъи, ахэм ашыщэу 205-рэ арддээм зэхажи къэнагъэм юф дашжыгъээм, джы фэгъэзэнхэм япчъагъэ мазэм къихъагъэм 74-кіэ нахьы — 487-рэ хүгъэ. Зэшуахыгъэхъэм ябагъи хэхъуагъ — жъонигъуакъэм итхамэфиту 205-рэ хүүтштэгъэмэ, мэкъуогъум и аш фэдиз уаҳтэкіэ 268-м нэсигъ. Джыри 219-мэ юф адаше ыкыя язэшхъохъин кіэхъум фэкъо. Аужырэ тхамэфиту зыкъызэрафагъэзагъэ пчагъагъэм щыщэу 142-р лъэнкыуиту зэпхынгъэм иамалхэмкіэ къаалкъехъагъ, 345-р «Инцидент менеджмент» зыфилорэ системэ социальнэ хъитуухэмкіэ агъефедэрэм шағъэунэфагъ. Зэшуахыгъэ юфыгъохъ — 178-р — социальнэ хъитуухэмкіэ зыкъызэрафагъэзагъ. Аш къикъирэхъ хабзэм илофыгъэхъэмрэ республикэм щыпсэухэрэм шулагъэ кытэу къэралыгъо куулкыухъ яофициальнэ нэклубгъохъэу Инстаграмы, «ВКонтакте» ыкыя «Одноклассники» зыфилорэхъэм щырлэхэмкіэ зэрэзэдэлажъэхъэрэ ары.

Гумэкъыгъохъэу зыкъызэрафагъэзагъхэм янахыыбэр зыфагъэхъыгъээр гьогхэм язытет

чыпілэм щытыр газым иищэнрэ гъэстыныпхъэмрэ — 15.

«Одноклассники» зыфилорэ социальнэ хъитуур кызызфағъэфеди зактыфагъэзагъ Красногвардейскэ районым щыпсэухэрэм. Район администрации иофициальнэ нэклубгъо къэтхагъэх зэшхъэгъусхэр

ыкыи посуплэу Белэм игупчэ ит кіләцыкъу джэгуплэм изытет зэрэдэир кыхагъэшыгъ — хэкъыр тиз, эи лыгълээрэп. Мы гумэкъыгъор фагъэзагъ шольыр гъэорышэнэмкіэ Красногвардейскэ муниципальнэ гупчэм ыкыи муниципальнэ посуплэм иадминистрации илофыгъэхэм аэклагъэхъагъ.

Тхъаусыхэ тхыллыр зызэхах нэуж чыпілэу зигугуу ашыгъээмзы нэбгырэ фагъэнэфагъ тхъамафэм ѩэ кызызэхынэу ыкыи къэбзэнэгъэм ылъэнэхъокъе изытет лыгълээнэу. Аш нэмийкъеу джэгуплэр нэфынэу зэтэрагъэпсихъагъ, мы ильэсими видеолыгълээнри щагъэпсист.

Джащ фэдэу посуплэу Красногвардейскэ дэсхэм яльэйкъиэ Лениним ыцэ зыхыырэ урамыр къэнэфынэу агъэпсихъыгъ.

Мы районым иадминистрации иофициальнэ нэклубгъо (@krasnogvardeiski\_raion) район гупчэм щыпсэурэ бзыльфыгъэм къиритхагъ: «Тиурам къэнэфынэу, остыгъэр зэпистыкъыгъэн фае е тэрээзу игъэчэргэгъуагъэп. Ломоносовын ыцэ зыхыырэ урамыр икъежын, я 3-рэ ун». Мызыгъэгуми къатхыгъэм апэу гулызытагъэр шольыр гъэорышэнэмкіэ Красногвардейскэ муниципальнэ гупчэм илашхэр ишээлтийнэ илофыгъэхъэр пынкъеу гумэкъыгъом идэгээзэйхын фэжъагъэх — кыкъэлтыкъорэ мафэм посуплэр арагъэукахъэзигъ.

Шольыр гъэорышэнэмкіэ Гупчэм илофыгъэхъэм мы къэбарыр къэлэ администрации (@maikor\_adm) лэклагъэхъагъ. Мыкъөлэ администрации посуплэ-коммунальне хъызметынкіэ ыкыи зэтэгъэпсихъянымкіэ ишээлтийнэ илофыгъэхъэр пынкъеу гумэкъыгъом идэгээзэйхын фэжъагъэх — кыкъэлтыкъорэ мафэм посуплэр арагъэукахъэзигъ.

Шольыр гъэорышэнэмкіэ Гупчэм сид фэдэрэ лъэнкыохъи республикэм щыпсэухэрэм яупчэхэм ынаа атет, къафагъэхъырэ пстэури мэхъанэ ратызэ зэхажи.

# ГъЭСЭНЫГЪЭР ЗЭКІЭМИ анахь ШЬХЬАЛ

Щыныгъэм исоциальнэ-экономикэ лъэныкьохэр пштэхэмэ, гъэсныгъэм исистемэ анахь зыпкь итэу хэхьонигъэхэр зышыхэрэм ащищ. Ащ ишыхъат мы аужирэ ильэсхэм а лъэныкьомкэ гъэхьагъэу щынэхэр.

Республикам икъэлэ ыкчи ирайон зэфэшхъяафхэм аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ гурыт еджакпэхэр, кэлэццыкүү ыгыт-пэхэр киён аашчыых, жыхэр зэтырагъэпсихъажыгъэх, кэлэ-еджактохэм гъэсэнгъэ куу арагъэгъотынм пае ишкылааъ-хэ лэмэ-дсымехэр ачлааъчуох.

Гъэсэнгъэмкіэ гъэлорышаплэм ипащэу Пчыхъалыкъо Светланэ бэмышэу гущыэгъу тыфэхъуль, ялофхэм язытет ты-шигъяэзозагъ.

Аш къызэриуагъэмкіэ, пандемием ильехъан къиныгъохэм ахэтыгъэхэм, пэудзыгъэ шыккэм тетзу, зэпыу имылэу къелэ-еджакъохэм шыныгъэ арагъе-гъотыгъ, гъехъэгъешүхэри ялэх.

— Лъэпкъ проектэу «Гъесэнныгъ» зыфиорэм ишъольыр проектэу «Цифровая образовательная среда» зыфиорэм ишъуагъякъе гурьт еджэпиллымэ яматериальнэ-техническэ зытет зэтедгъэпсыхъагъ. Сомэ миллиарди 5,2-рэ зыпэухъэгъе ортехникэ ачлэдгъэуцуагъ. Непэрэ мафэм ехъуллэу еджаплэхэм зэклеми компютернэ классхэр ях инерактивна



кіәләп<sup>ly</sup> дәгъоу къыхахыгъэр  
кіәләці<sup>ly</sup> ығысп<sup>ly</sup> N 2-м  
икіәләп<sup>ly</sup> оу Нәхәе Аминэт.

— Кіләеғъеджэ ныбжықыл-хэу гүрт өджапләхәм къалу-хъэхэрэй нахьыбэ хъунхәм пае Адыгэкъалэ ипашу Лыхесэ Махъумдэ игукъекъылкэ хэу-шъхафыкъыгъэ программә зе-хэтthagъеу, кілә-еғъеджэ ныбжы-кіләху тофшіеныр езыгъажаҳхэрәм зәзәгъыныгъэ ад-тәшы ыкъи муни-ципальнә бюдже-тым къыхэхыгъеу зэтгъую сомә мин 300 араты. Прог-раммәр щыләнны-гъэм щылхырытщы-нэу зедгъэжъагъэм къышегъэжъагъеу кіләеғъеджэ ныб-жыкъи щы тшта-гъэ. Ахәм хъиса-пыр арагъехы. Кіл-ләеғъеджэ ныбжыкъ-кіләмә ашыщәу гү-рт өджапләу N 1-м

лоф щызышәрә Ок-  
сана Ушаковар «Новой школе  
новые учителя» зыфиорә зэ-  
нэкъокъум хэлэжьага ыкIи ха-  
гъэунэфыкъыре чыпIэ кыди-  
хыгъ, ащ тырэгушхо, — elo  
гъесэныгъэмкә гъэорышланIем  
ипашэ.



адыгабзэ, джащ фэдэу адыгэшэн-хабзэхэр арагьашлэх. КIэллэцьыкly ИыгыпIэхэм ащаыгьхэм ныдэльфыбзэр alyalхъэ KIэллэцьыкly ИыгыпIэу N 1-ратарихъыр, культурэр, шэн хабзэхэр зыщызэрагъашлэрэ гъэсэныгъэм иучреждениехэм ашыш хтүхэе — elo Светланы

2020 — 2021-рэ едгэж  
ильэсэм адыгабзэм ыкыл адыгэз  
литературэм афэгъэхыгъэ юф-  
тхъабзэху зэхашгайхэм кілэ-  
гъаджэхэри, кілэлэджа��лохэ-  
ри чанэу ахэлэжьагъэх, гъэхъэ-  
гъашчухары ашынгах

Тээшүүхэри ашыгтэй  
Адьгэкъалэ зэтыгьо къэр-  
лыгьо ушэтыхнэр зэрифшьуа-  
шэу зэрэццэзэхаштэм анаэ-  
тетыгь. Анахьэу санитарнэ-  
эпидемиологическэ шапхъэхэм  
адиштэу юф ашлэнир пшъэрлыт-  
шьхъялагь. Мы ильэсым урын-  
сүбзэр мэфитю зэлтыгытэу-  
атыгь. Муниципалитетым къа-  
фищэфыгьэ псы бэшэрэб цын-  
клюхэр зыдчылахьэштэгьэ. Сэ-  
къятныгьэ зинэ сабийхэм анаэ-  
атет. Мы ильэсым я 9-рэ клас-  
сыр къэзыухырэ кілэджа-  
къом ушатынир унэм шырыза-

хащагъ, ащ хысапымкѣ зиушетыгъ. Кіләцىыкly ыгыпеми ипсауныгъэкѣ ауж къинэхэрэ кіләцىыкlyхэр чىэсих. Инклюзивна шыкъэм тетау. Йоф алашша

Лъэпкъ проектэу «Демографиен» ишыагъэкіе гъереко нэбгыре 240-рэ зычлэфэрэ кэлэлцыкы ыгыплэ кэу ашыгъ, аш щыщэу 120-р зыныбжь ильэсийчим нэмисыгъэхэм апаеу агъянэфагъ. Сомэ миллиони 168,5-рэ аш пэлүхьагъ, аш щыщэу миллиони 168,2-р — федеральнэ бюджетым, сомэ мин 321-р чыплэ бюджетым къахэхыхыгъэх. Тлоу зэтэт унэр аужырэ шапхъэхэм адиштэу зэтегъэпсыхьагъ. Кэлэлцыкылухэр зыщаыгъхэр дахэу зэлүхыгъэх, спорт ыкки музыкальнэ залхэр, медицинэм илофышлэ зычлэс кабинетыр хэтых. Учреждениер зыдэт щагури шэпхъэшүхэм засанта.

адештэ.  
Гъэсэнгъэ платформэй «Вдохновение» зыфиорэм ифедраль нэ инновационэ плошадкэ къэлэццыкы «Нэбзыйр» хэфагь. Аш ишлуагъэкі къэшьонымкі, сурэтшынмыкі якии лэкійб къэралыгъуабзэхэм язэгъэшэнкэ къэлэццыкүхэм гъэсэнгъэ тедзэ арагчээртэн амал шынхуяа

арагъэгъотын амал щыэ хъувьэ.  
Спортым ылъэнныкъоки Адыгэхъялэ маклэп щашлэрэ. КъыткIэхъухъэхэрэ ныбжыкъIэхэр спортым фэцэгъэнхэм ыкли япсауныгъэ псыхъэгъэнэм апае къатефэрээр зэкэ ашлэ. Лъэпкъ проектэу «Демографием» хэхъэрэ федеральнэ проектэу «Спортыр щылэнныгъэм ишапхъ» зыфиорэм къыдыхэлъятаарьэу бэмышлэу ашыгъэ спорт комплексу Лъэцэр Хъазэрэт ыцэ зыхырэм ныбжыкъIэхэр маклох, зэнэкъокуу зэфшъихафхэм ахэлажжэх ыкли гъэхъэгъэшүүхэй ашных.

Гурыт еджап!эм щеджэхэ-  
рэм языгъэсэфыгьо уахътэ  
къесыгь. Ильэс къэс гурыт  
еджэп!иплымэ к!элэеджакло-  
хэм зызыщаагъэсэфын, япсау-  
ныгъэ зыщаагъэпыйт алъэ-  
къишт лагерьхэр къащызэйу-  
ых. Мы ильэсым къыщегъэжьа-  
гъэу Псэкүупсэ дэт гурыт еджап!  
эмий тоф еш!э. Анахъэу мыш  
къекуял!эхэрээр зянэ-зятэ зы-  
шъхъарымытыхь, зигъот мэкэ  
унагъохэм къарыкыгъэх к!элэ-  
цык!ухэр арых. Ахэм языгъэ-  
псэфыгьо уахътэ гъэш!эгъонэу,  
шуагъэ къыхъэу зэрэзэхащ-  
штым нүхж итих

— Сыд фэдэ гумэкыгъо ти-  
Іэми типашэу Лыхэсэ Махьму-  
дэ ишуагъэ кызыэрэтигъэки-  
рэмкіэ лъэшэу тыфэрэз. АР-м  
и Лышхэу Күмпүйл Мурат,  
АР-м гъэсэнгъээмрэ шэнэ-  
гъэрэкіэ иминистрэу Клэрэшэ  
Анзаур, специалистэу чэсхэмийн  
янэппльэгтуу тырагъэкирэп, ама-  
лэу щылэмкі яшуагъэ кызыэрэ-  
тагъэкирэр къасломэ сшюонгъу,  
— elo гъэсэнгъэмкіэ гъэло-  
рышлаплэм ипащэу Пчыхъалыкъо  
Светлана.





Тиобиллярхэр

# ИЦЫФЫГЪЭ, ИЗЭФАГЪЭ ЩЫИХЪУ КЫФАХЪЫГЪ

Лытэнэгъэ зыфашырэ лакьюу Джэджэхьаблэ дэсхэм ашыщхэу Тэуцожхэм алжасэ Къэбэртае кыщежье. Кавказ заом ильэхъан щылэкэ нахышу лыхунхэм фэшл лакьом щыщхэм ар къабгынэнэу хуугъэ.

Ахэр Гъобэкъуае кыщхунчугъэх. Ау апэрэ лъэхъаным щылэкэ рэхъатэу къащхуугъэр — къапэгүнэгъу куутырим щыпсэурэ къэзэхъемрэ ежхэмрэ зэутэхъу аублагъ. Къэзэхъем къуджэм машло клагъэнагъыкки аш щыщэ Тэтэрхаблэкэ заджэштыгъэхэр тэстүкыгъ. Зэшыххэу Тэуцож Таорэ Бабыхъурэ а чыпшээштгэх, ау ялэр зэкэ машлом ёхыгъети, етлани ежагъэх щынэгъончэе чыпшээ лыхунхэу. Ахэр Джэджэхьаблэ джащтетэу къидэхъягъах джаущтэу псеуплэкли ар къихахыгъ. Щылэнэгъэр нахь зыпкэ зеуцожым Бабыхъу Гъобэкъуае кыгъээжыгъ, Тао Джэджэхьаблэ кыдэнагъ.

Ильэсхэр зэкэлэлтигъуагъэх. Тэуцож Тао текгъэхэм заушшомбгъут. Аш икюрэлэлфэу Махъамодэ коллективизацием ильэхъан ибылымхэр, илэмэпсиймхэр колхозым ритыхи, аш пээнэгъэр дызэрихъеу ыулагъ.

Лъэхъэнэ кынхэр къэсигъэх. Зэрэктэралгъо фэдэу къоджэ щылакэми зызэблихъут, препрессиехэр къежагъэх, аубытыхэрер Сыбир рашигъетгэх. Махъамодэ шъэфэу ахэм залигъакэти, лъэкөопылхъэхэр, ёгыгъын фабэхэр аритыгъетгэх, «Кышьушхъапэш» ариштагъыгъ чэфынчъеу, ышхъэ кылэтийн ымылъякэлэу.

Аш лъэшэу ыгу къеоштыгъ хабзэм жъалымыгъеу зэрихээрэм икызэтегъеуон зыпари хишыхъан зэrimылъякырэ. Гукъэошо щыхъущтыгъ къоджэдэсхэм, инэуасахэм ашыщлагъеу къэбар кызыгъука. Ильэс жъалымхэр зэпачынхэш, ядэжхэм къэктожынхэ зильэкыгъэр мэкэ дэд.

Щылэнэгъэр къэуцурэп, ыпекэ ар лъякотагъ. Мыхъамодэ къыщагъ, ишхъэгъусэ Айштэрэ ежыррэ шъэуиц зэдагъотыгъ, аплыгъ, рагъеджагъ. Хисэрэ Мосэрэ автодорожнэ техникимыр къаухи, механик сэнэхъатыр зэрагъэгъотыгъ. Мосэдженэр Краснодар дэт мэкумэц институтын щылъигъекотагъ, исэнэхъят хэшыхыкынхо фырил хуугъэ. Йыкоу Рэджэб мэкумэц институтыр кызэухым ыууж Тэхъутэмыхъое районым итыгъэ совхозэу «Адыгейскэм» агрономэу агъекуагъ.

Тым ар ыгъекуатээ риуагъ: «Цыфхэр гъэльяпшэ, шхъэкэфенгъэ афэш. Ахэм ашыхы орыкы шыпкъагъ зыхэгъэль. Цыфыр бгээпцэн пльэкыщт, ау Тхъэр пфэгъэпцэштэп!»

Колхозэу «Зэкъошныгъэм» ипэшарь, чыжээу пльэн зылъэкыщтыгъэ, акылышоштыгъэ Александр Дробнэм специалист ныбжыкырэ Тэуцожым иштихъу зэхихыгъэу щытгъети, къуутырэу Садыким икомплекснэ бригадэ ибригадирэу ригъэблэгъагъыкки ашкэ кэгъожыгъэп. Тэуцожым аш пээнэгъэ зыщызыдрихъэгъэ лъэхъаным лэжыгъэу йуахыжырэмкэ районни хэкуими ашызэлъашэ хуугъэ. Гъэхъагъеу ашыгъэхэм апае «Чыгум илэжынкэ ыкки бывымхъунымкэ культуре лъагхэм анэсигъэ бригад» зыфилор щитхуцэл кыфагъэшшошгъагъ, зэлэпахырэ лэжээл Быракъ Плыжыри къаратэу хуугъэ.

Мурадэу зыфигъэуцужырэм арэущтэу лъякыоним, аш тетэу иоф юшленм Рэджэб фэзышарь янэ-ятэхэм ящыс, ятэу, зеуицымэ ахэлэхъэгъэ, Джэджэхьаблэ щалтытэрэ Мыхъамодэ ипсэукл ари. «Дивизие 10» зыфалоштыгъэм кавалеристэу Мыхъамодэ хэтигъ, граждан заом итгэгүүрэ ыктугъэх. Дзэктолыбэп зыщтихъужын зильэкыщтыр шыпкъагъэ хэлъэу куулыкъур зерихъирэм фэшл Советскэ Союзым имаршалэу С. М. Буденном дээ шъуашэ кыфигъэшшошгъэ. Рэджэб ятэ аш лъэшэу рушишоштыгъ. Хэгъэгү зэошхор кызэхъэм Мыхъамодэ ынбыжь ильэс 50-м ехъугъэу ежь ишлонигъонигъекэ фронтим луухагъ ящэнэрэ емынэм — фашизмэ ебэнэйн.

Ишхъэгъусэ диштэштыгъ Айштэти. Ильэс 28-рэ ар колхозым ичмэмыгъ, пэртитнэгъэр сидигъу ыыгыгъ. Аш иофшакэ, игъэхагъэхэр зэрэхэко ашлэштгъ, Адыгейм щыпсэухэрэм осэшхо фашыгъ. Ари народнэ депутатхэм я Адыгэ хэку Совет хадынену цыхъэ зыкыфашыгъэри.

Джащ фэдэу ахэм акъоу Рэджэби игъэхагъэхэм гу къалтагъ. 1997-рэ ильэсүм ар поселкэу Инэм иадминистрации ишащэу агъенэфагъ, ильэ-



сипшым ехъурэ а 1энатлэр ыгъэцэлгээ. Поселкэм иадминистрации иоф юшлэу, лээж зэфэшхъяфхэм бэрэ алыкэ, хуугъэ-шлэгъабэм, юфхъэбзабэм ахэлажэ къэс аш ыгу къэкъыжыщтыгъ ятэ игуцыгъэхэр ыкки сидигъу зэфэним пылтыштыгъ. Щылэнэгъэм фыщтыкырэ фырил, фэгумэкынгъэ зэрэхэльим, гумыпсэфу зэрэштим яшуагъэклэпоселкэу нэбгырэ мин 20-м ехъу зыпшээрэм зэлүгъэгэгъуцымэ ядепутатэу ар хадзыгъ. Мы псеуплэм хэхъэрэ шольтырим зэрэпсаоу экономическэ хахьо илэним, зэхъокынгъэхэр фэхъунхэм Рэджэб юкыуачлэу бэ хилхъагъэр. Аш пае ифэшьушэу «Инэм къэлэ псеуплэм ицыиф гъэшүаагъ» зыфилор щитхуцэл кыфагъэшшошгъагъ. Аш иофшэн кыхагъэштэгъи медальхэу «За доблестный труд» ыкки «Юфхъэным иветеран» зыфалохэрэмкэ, къэрэлгъюм ишлэж медальхэу Октябрьскэ революцием ия 100-рэ ильэс, И. Сталиныр кызызыхъугъэрэ илэс 140-рэ зэрэхъугъэм афэгъэхыгъэхэмкэ. Ахэм акъыгъу щитхуутхыльб ведомствэ зэфэшхъяфхэм кыратагъэр.

Аш фэдэ шылэнэгъэ гъогу баеу кыкыгъэм дытэ ишхъэгъусэу Гощнагъо. 1970-рэ ильэсүм нэпцээхэкэ кэлэ од нэшхом дипломым епхыгъэ практикэр ыкүүтэй. Гале (арын шъялгэр зэрэшшэжтыгъэхэр) комсомолкэ чанзу, щыпэр ренэу луулэу, шьорююгы маклэр къеклоу зынгушхъэ тепхъэгъагъэм 1энэтэ гъэнэфагъ ыыгыгъ — поселкэм и Совет идээ-учетнэ стол ипешагъ. Ныбжыкырэ агухэр зэфэкүагъэх, шхъэгъусэ зэфэхъугъэх. Аш ильэс 50-м ехъу тешлагъ. Аш фэдизым Гощнагъо

селкэу Инэм зэрафэлэжьагъэр. Йошлэнэу зыфэгъэзагъэр шыпкъагъ хэльэу зэригъэцаклэрэм, ыгу зэрээхуыгъэм, юфыгъо къэуцухэрэм язшохынкэ пытагъэу кызыхигъафэрэм афэш поселкэу Инэм, аш епхыгъэ чынлэхэм ашыпсэухэрэм ялытэнгъэ кылэжыгъ. Ильэсипши пчагъэм цыфхэм халалэу зэрафэлэжьагъэм пае Рэджэб тызэрэфэрээр етэлэ, имэфэклэтифэштэпэ тафэгушо, псауныгъэ пытэ илэу бэгъашэ хунэу тафэлэо тшоигын.

Мы гүшүэхэм къадыригъэштагъ хэгъэгү клоцл юфхэмкэ район гъэорышланлэм ветеранхэм я Советэу Ѣзызэхэшагъэм итхаматэу, уголовнэ лыхъонным ыкки криминальнэ милицием япэшагъэр, отставкэм ѿшэ подполковнику, Рэджэб районным загъэктогъагъэм кыщыбулагъэу зышлэрэ Еутых Шамсдини.

— Тэуцож Тэдэжэб поселкэм иадминистрации иофшылэу зыщтым лъэшэу тигуалэу юф зэдэштэлгээ. Псэуплэм хэбзэу-къонгыгъэ Ѣзызэрамыхъаным, бзэджэштэлгэхэр кыхэгъэштэгъэнхэм, цыфхэм ярэхьатныгъэ зыукъохэрэм, ныбжыкырэхэм, зынныжь имыкыузвэхэм юф адшэгъэним — джащ фэдэ лъэныкъохэмкэ тызэрхыллэштгээ. Чэцлахэ охууфэ ахэм тапылэу хуущтагъ. Пшыр зыфэдэр ышлэштгэштэпэ. Нахынбэрэ юф зызэдэтэшэм нэмэйк лъэныкъоки ар сшагъэ — унгомкэ зыфэдэ къэмыхъувэ цыиф. Пхъешагъэ хэль, ау зафэ, къумалыгъэ къыбдзызэрихъаштэп. Хэукуагъэм сидигъу илэпилэгъэту фэхъуным фэхъазыр. Сыгу кызыздеу зыфэгушо Рэджэб имэфэ дахэлэ. Псауныгъэ пытэ Тхъэм кыует, тиньбджеу лъал!

Мы юбилеим нахь лъэшэу ыгъэгушохэрэр зэшхъэгъусэхэм яльфыгъэхэр ари.

— Янэ-ятэхэу Ѣзылэнэгъэ къязытгэхэр зэкэми агъэлэпшэ, ау тэтэхэм афэдэхэр гъотыгъуаех, — elo апхью Сайдэ, — ахэм яшуагъэклэ цыфыгъэ шэпхээ дахэхэм — нахыжхэм шхъэклиафэ афэшшыныр, уигупсэхэр шу пльэгъунхэр, гуклэгъу цыфхэм афыицэлнэр тхэлэхэх хуугъэх, тымыукийтэу, Ѣзылэнэгъэм гуахьо хегъуатэ.

—

Тэуцож Тэдэжэб мы мазэм хигъэунэфыгъыгъ иобилей — ынныжь ильэс 75-рэ хуугъэ. Аш фэгъэхыгъуэу поселкэм иадминистрации зэхэнт юфхэмкэ иотдел ишащэу Мэшфешу Сулиет elo:

— Рэджэб зысшлэрэр бэшлагъэ, колхоз-совхоз юфхэмкэ яльхъан кыщыбулагъ. Псэуплэ администрации тицээнэгъэштэлэгъагъэш, къэслон слъэкыщт «трудоголик» зыфалохэрэм зэрашыщир, егъашэм Адыгейм, Тэхъутэмыхъое районим, по-

**АКІЕГҮР Разиет.**  
Тэхъутэмыхъуай.

# ШIушIагъэр лъЭПСЭНЧЪЭ ХҮРЭП

Адыгэ хыалыжъом и Мафэ я 10-у Мыекъопэ районым иоофишаплэу «Руфа-Турым» щизэхашагь.



Республикэм и Правительствэ и Тхаматэ игудаээ Наталья Широковар Адыгэ Республиком и Лышхъеу Күмпил Мурат ўцікі мэфэкі зэхахъэм хэлажъехэр къафегушуагь. Ильэс къес мэфэкым зызериушъом-бгүрэр хигъеунэфыкыгь.

«Руфа-Турым» ипащэу щытыгъе Бибэ Мурадин кіәщако зыфхъугъэ зэхахъехэу адыгэ хыалыжъом, адыгэ къужъим, адыгэ къебым ямафхэр Урысаем ўцикіорэ юфтхъебэз хэхъгъе 1000-мэ ащиш хуугъэх. М. Бибэм идуний хыложыгъеми, ишушагъекэ къытхэт, ригъэхъээ юфхэр республикэм ўцильгъагъекуатэх.

ШIежкын фэгъэхыгъеу мэфэкі зэукигъум къыщыгушылагъех Адыгэ Республиком гуманитар ушетынхэмкэ и Институтэу Т. КIеращэм ўціз зыхырэм ипащэу Лышхъу Адам, осеш купым итхаматзу Лышхуукэ Азмэт, республикэм иобщественнэ дижениеу «Адыгэ Хасэм» ипащэу Лышмыщко Рэмзэн, шIенитэлэхъеу Күуеко Асфар, археолог цIэрыю Тэу Аспълан, мэфэкі зэхахъэм испонсорэу, редакторыш заводым ипащэу Пышжъ Щамудин, общественна юфхашэу Хъоклон Хамедэ, «Руфа-Турым» ипащэу Бибэ Нурыет, нэмийкхери.

Зэхахъэр зезищэгъе журналистэу Беданыкъо Замирэ та-

рихъ къэбархэр гъешIегъонэу къылотагъех. Пэсэрэ лъэхъаным къыщегъэжъагъеу адыгэхэм гъомылахъэм мэхъэнэ ин зэрэртэриэр щисэ зэфшхъафхэм къащыхигъешигь.

Тэу Аспълан мэфэкі хыалыжъор шIежк хыалыжъом зэрэтекырэр, пшхи зыхъукэ зэпьчыгъеми, шэн-хабзэхэр укууагъе зэрэмыхъхэрэр, хыалыжъом адыгэ къуаем нэмийкIуу лыр е фэшхъафхэр далхъехэу къызэрэхэхъирэм иеплъыкIехэр къыриолагъех.

«Нысэ Iап», «Бысымгуашэм ихъалыжъу», «Къэзыгъээжъыгъе хыалыжъу». Красногвардейскэ районым ўципсэурэ Сихуу Светланэ апэрэ чыпIэр къыдихыгь. Мыекъуапэ щищэу Цэй Марыет ятлонэрэ чыпIэр юхъигь. Кощхъеблэ районым щищэу Хъашхэ Сайдэ ящэнэрэ чыпIэр фагъэшьошагь.

«Къэзыгъээжъыгъе хыалыжъу». ХъакIемзы щицпсэурэ ХъакIемзы Ритэ зэнэкъокум апэрэ чыпIэр къыщидихыгь.

Красногвардейскэ районым щищэу Мэрчанэ Сусанэ ятлонэрэ чыпIэр юхъигь. Кощхъеблэ районым къицкыгъе Отрэш Симэ ящэнэрэ хуугъе.

Бысымгошэ хуупхъэм иланэ узиIепишэн фое. Хыалыжъор агъэжъеням фэшл пшерхъа-клохэм чыпIехэр афагъэшьошагъех. Mashlom рахыилIэзэхъацур зэрэгжъэрэм лъепкъ шэн-хабзэхэр зэгъэфагъехеу ащишэрахъех. Анахъ Iепэласэр къащахъешигъуай. Осешхэм къалорэм тедэу.

## Тхъацур, къуаер, машлор

Бысымгошэ хуупхъэм иланэ узиIепишэн фое. Хыалыжъор агъэжъеням фэшл пшерхъа-клохэм чыпIехэр афагъэшьошагъех. Mashlom рахыилIэзэхъацур зэрэгжъэрэм лъепкъ шэн-хабзэхэр зэгъэфагъехеу ащишэрахъех. Анахъ Iепэласэр къащахъешигъуай. Осешхэм къалорэм тедэу.

## Анахъ Iепэласэр

«Нанэ ихъалыжъо» фэгъэхыгъе зэнэкъокум Джэджэ район

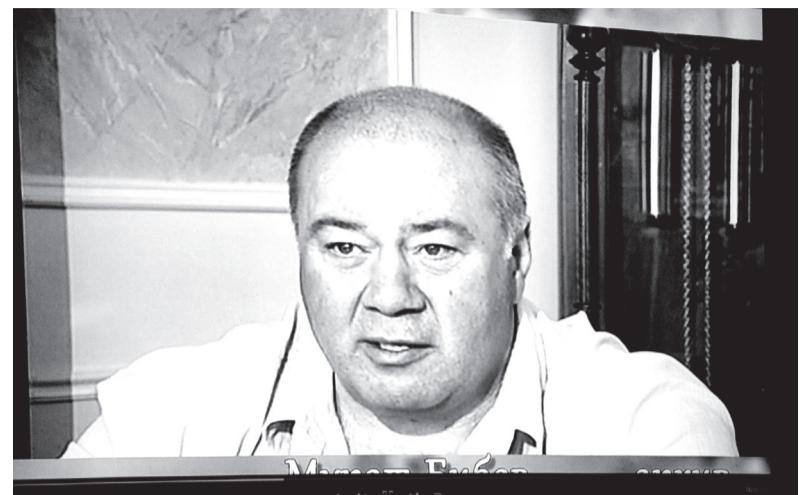
оным къикыгъе Күушхъэ Розэ апэрэ чыпIэр къыщидихыгь. Ахтао Сарэ ятлонэрэ чыпIэр юхъигь, Мыекъуапэ щепсэу. Теуцожь районым щищэу Мэшлэкъо Симэ ящэнэрэ чыпIэр къыдихыгь.

«Мэфэкі хыалыжъу». Ильэс сыйбе хуугъеу зэнэкъокум чанэу хэлэжъэрэ Отрэш Симэ Блащэпсынэ щепсэу, апэрэ чыпIэр къыдихыгь. Шэуджэн Тэмэрэ Мыекъуапэ дэс, ятлонэрэ хуугъе. Кощхъеблэ районым щищэу Тхъаркъохьо Фатимэ ящэнэрэ чыпIэр фагъэшьошагь.

«Нысэ Iап». Мыекъопэ районым къикыгъе ЖакIемыкъо Бэллэ апэрэ чыпIэр къыдихыгь. Красногвардейскэ районым щицпсэурэ Нэфышь Асе ятлонэрэ чыпIэр юхъигь. Лынгъу Аминэ ящэнэрэ хуугъе.

«Бысымгуашэм ихъалыжъу». Красногвардейскэ районым щицпсэурэ Сихуу Светланэ апэрэ чыпIэр къыдихыгь. Мыекъуапэ щищэу Цэй Марыет ятлонэрэ чыпIэр юхъигь. Кощхъеблэ районым щищэу Хъашхэ Сайдэ ящэнэрэ чыпIэр фагъэшьошагь.

«Къэзыгъээжъыгъе хыалыжъу». ХъакIемзы щицпсэурэ ХъакIемзы Ритэ зэнэкъокум апэрэ чыпIэр къыщидихыгь. Красногвардейскэ районым щищэу Мэрчанэ Сусанэ ятлонэрэ чыпIэр юхъигь. Кощхъеблэ районым къицкыгъе Отрэш Симэ ящэнэрэ хуугъе.



## ШIухъафтын шъхъаIэр

ШIухъафтын шъхъаIэр Гран-прир нэбгыри 4-мэ язырызэу афагъэшьошагь. Ахэр: Ожъ Ирин — Красногвардейскэ район, Кучмэз Мерэм — Мыекъопэ район, Аджыэр Жанн — Красногвардейскэ район, Цундышк Зурыет — Теуцожь район.

Щытхуу тхыльхэр, сертификатхэр, сомэ мин 50 зырыз анахъ Iепэласэрхэм аратыжыгъех.

## Ныбджэгъухэм яшIэжь

Бибэ Мурадинэ ныбджэгъухэм зэрэшмыгъулшэрэм, ишущагъе, спортсмен цIэрылуу зэрэштыгъе афэгъэхыгъе едзыгъуу Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгейим» ижурналистхуу Гъазый Бирамхъанэрэ Къудаикъо Алыйрэ агъэхызыгъеэр зэхахъэм къыщагъэлэгъуагь.

Ансамблэхуу «Ащэмэзым», «Синдикэм» адыгэ ордхэр къауагъех, къашуагъех. Артистхуу Цыше Зарэт, Къатмэс Русльян гум иорэхэр агъэжынчыгъех. КIэлэцIыкIухэр усэхэм къяджагъех.

Адыгэ Республиком культурумкэ иминистрэу Аульэ Юрэльзэпкэ зэфшхъафхэр мэфэкым зэрээфишагъэхэм, мэфэкым зызериушъомбгүрэм мэхъэнэ ин ритыгъ.

## ЕплъыкIэхэр, зэгъэпшэнхэр

ШIенгъэлэжхэм, культурэм пылхэм, общественна юфы-

шIэхэм, лэжкэко къызэркюхэм, зекло ныбжыкIэхэм гуши-иэгуу тафэхъуагь. Теуцожь Марыет, Къуекъо Марыет, МэшфэшIу Нэдждэт, ЦыкIушо Аслын, Анастасия Красиковам, Анастасия Ивановам, Лышэ Ахьмэд, ХъакIемыз Рите, фэшхъафхэм адыгэ хыалыжъом и Мафэ гъешIегъонэу агъекуагь, альэгъуагьэр, зэхахыгъэр зэргэшштэр ашэрэп. Зыгъэпсэ-фыгъо уахътэм унэм исымрэ мэфэкым хэлажъэрэм зэрээтекIыхэрэм къытегушыла-гъех. Сырыфыгъо юхъигь щицкаваз, гушхоныгъе угээшы. Сатыушхэм игъэлэтигъеу юф щашIэ, шIухъафтын пкыгъуабэ щып-шэфын пльэкыщ.

Мэфэкым щагъэжъэгъе хыалыжъохэр зэхахъэм къэкIуагъэхэм аратыжыгъех, Iэнэ шыгъэм кIэрысхуу къэбархэр къызэрфайотагъех, нэбгырабэ нэуасэ зэфхъуагь.

Бибэ Мурадинэ ыпхъуухуу Гъыш Заремэрэ Iашхъемэфэ Аннэрэ мэфэкым хэлэжъэхэм афэрэзхэу «тхъашуугъэ-псэу» арапожыгъ.

Цыфым ишушагъе кюдьи-рэп. Лъапсэу ышыгъе амьтэе, зеушомбгъу. Лынгъу Адам къызэрфайотагъеу, шьоф нэкIым, мыжко итэкхуагъэхэм Бибэ Мурадинэ (МуратэкIэ еджэштэгъех) ашыригъажык, дунэе мэхъане зиIэ зыгъэпсэфыгъе-зэххэхъапIэр ыгъэпсигъ, лъепкъ шэжкы, плунгъэм къалкырыкIхэрэ мэфэкIхэр эзхицхэи, тамэ аритыгъ. Тылфэрэз, Мурат. Тхъэм джэнэт къует. О уилья-гъо рыхлощхэр, уюофишагъе-лъызыгъэкотшхэр къэбъэнэгъех, къытхетых.

**САХЫДЭКЬО Нурбый.**

# Гъэмэфэ лъагъохэр къызэIуахыгъэх

Кавказ биосфернэ заповедниким игъэмэфэ зекло маршрутхэм якызызэуухын мэкъуогъум и 10-мрагъэхъагь.

Заповедниким лъэсэу къытакууханэу Iизын зэраратаигъеэ фэгъэхыгъеэ унашъом заповедниким ипащэу Сергей Шевелевир кIэтхэжъигъигь.

Маршрут постэури къа-клюхээз апэррапшIеу ахэм язытет зыфэдэр аупльэ-кIугъ, лъагъохэр агъэ-къэбзагъех, осыр джы-ри зытэхъэр агъенэфа-

гъех. Урыклонкэ мышынагъуу къыхахыгъе лъагъохэр ары апэ къызызэ-иуахыгъехэр. Ахэм ащищых я 30-рэ маршрутыр зэрэштыгъеу (А, Б, В, Г), я

8-м ыкы я 13-рэ лъагъохэм ащищхэр.

ТалэкIэ ахэм япчагъэ къыхэхъошт. Къушхъэтхэм къяцохъохыгъе осмыжко зэхэлэымы ыгъэфыкъогъе лъагъохэр зыпкъ рагъэуцожых.

Къушхъэхъуу Фыщтрэ Ошыутенэрэ маршрутхэм ахэлтыгъа-хэп, уизакъоу ахэм уадэклоенир щынагъо. Мыдаюу ежъэрэм ежъ-ежырэу ышхъе къыхуумэжыныр ишшэрийль.

Кавказ заповедниким къытуагъ. Цыф купэу зекло ежъагъэхэм ащищхэр къушхъэхэм адэклоенэр зиIокIе, зекло купэу аркъяхъэкын альэкыщ. Фыщтрэ Ошыутенэрэ маршрутхэм ахэлтыгъа-хэп, уизакъоу ахэм уадэклоенир щынагъо. Мыдаюу ежъэрэм ежъ-ежырэу ышхъе къыхуумэжыныр ишшэрийль. Кавказ заповедниким

зыщызыпльхъанэу ыкызызэгъэпсэфынэу къа-клюхэрэм атыре ахьшэм мыгъе къыхэхъуагъэп. Заповедниким узэрэхэхъа-шт пропускыр къаылхъыштмэххээпIе пункктхэм яофишагъэхэм уителефон номере уиэлектроннэ почтэ иадрес къафэбгъэнэнэу щыт. Узэрэтоощт номе-рэ: 8-988-150-01-02.

(Тикорр.).

Тхэквондо

# Хэгъэгу зэнэкъокъур егъэжъэпшын

Урысыем и Кубок ыкыи Урысые Федерацием икомандэхэм тхэквондомкэ язэнэкъокъухэр мэкьюогъум и 16 — 23-м Мыекуапэ щыкъуагъэх.

Адыгэ къэралыгъо университетым спорт Унэшхуу Кобл Якъубэ ыцэ зыхырэм зэнэкъокъухэр щызэхашаагъэх. Урысыем зэктээ ишьольырхэр зэлукъегъухэм ахэлэжъягъэх.

— Командэ 36-рэ, бэнэкло 350-м нахыбэ алтырэгъум щызэлукъагъэх, — къитиуагъ командэхэм язэнэкъокъу исудья шыхъалэу Икромхон Яхябоевым. — Сэ Узбекистан сыйыш, Хабаровскэ сыйшэлсэу. Адыгэ Республикэм дэгъоу къышытпэльгээгъэх. Зэхэшэн Иофхэр къытфигъэлсийн-клагь республикэм спорт еджаплэу N 2-м ишащу Хьот Юныс. Спортсменхэм, судьяхэм яфэо-фашхэр гум рихъу агъэцэлжъягъэх. Адыгэ Республикэм ичъюоп, ичъюлэ дахэхэр тагъэлжъэгъуяа. Гукъекъыж гэшэгъонхэр тиэхэу тадэжхэм тэгъэзэжы.

## Цэрилохэр хэлэжъягъэх

Олимпиадэ джэгунхэм, Европэм, дунаим язэнэкъокъухэм хэхъенүэфыкырэ чыпэхэр къашыдээхыгъэхэр, дунаим и Кубок фэбэнагъэхэр зэлукъегъухэм ахэлэжъягъэх. Урысыем спортымкэ изаслужнэ мастери 3, спортымкэ дунэе класс зиэ мастери 7, Урысыем спортымкэ имастери 106-рэ зэнэкъокъум щызэлукъагъэх.

Адыгэ Республикэм щыщ бэнэклюу 7-мэ ялэпээсэнэгъэ зэлукъегъухэм къашаагъэлжъягъуяа.

## Тектоныгъэр къыдээхыгъэхэр

Татарстан ихэшыпкыгъэ командэ апэрэ чыпэхэр къыдихыгъ. Челябинскэ хэкум ятнонэрэ чыпэхэр ыхыгъ. Адыгэ Республикэм Москва хэкумра якомандэхэм ящнэрэ чыпэхэр афагъэшьошагъэх.

Татарстан, Дагыстан, Ростов хэкум, Челябинскэ, нэмийхэм ябэнаклохэр ялэпээсэнэгъэхэр нахь къахэшгъэх. Клалэхэри, пшашэхэри щысэ зытырахыгъэрэ ашыщы.

## Адыгейм ибэнаклохэр

Яонтэгъуяа хэхэм ялтыгъуяа Урысыем и Кубок фэбэнагъэхэм медали 3 къахыгъ.



Кристина Дюбинам, кг 73-рэ, зэлукъегъухэм тектоныгъэр къашыдихи, дышъэр къыфагъэшьошагъ.

Даур Къадырбэч, кг 74-рэ, Эрик Огиенкэм, кг 68-рэ, ятлонэрэ чыпэхэр къыдахыгъэх.

Авшээрэ категориэ зиэ тренерэу Владимир Есиным ыгъасэхэрэ ныбжыкхэм таажэгушуяа, ямадальхэм ахагъэхонэу афэтэо.

Командэхэм язэнэкъокъу Кристина Дюбинам, Дээгъаштэ Аринэ, Даур Къадырбэч, Эрик Огиенкэм чанэу хэлэжъягъэх, Урысыем джэрэзир къызэрэщаагъэр гэхъягъэхэр афэтэлжъэгъ.

## Зэнэкъотхэм яофшак

Зэнэхэцко купым хэтэу, Урысыем, Адыгейм язаслужнэ тренерэу Хьот Юныс йэпилэту къафэхъугъэхэм льэшэу афэрэз. Адыгэ Республикэм тхэквондомкэ и Федерации ишащу, спортымкэ дунэе класс зиэ мастерэ Филипп Беловым, республика спорт еджаплэу N 2-м иофышшхэр Шыао Заремэ, Гаяна Григорян, Наталья Шадрухинам, Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурамрэ дзюдомрэхэр и Институт ишащу Бгъашэ Айдэмэр, спорт еджаплэу N 2-м итренерхэр Олег Тищенкэм, Александр Охрименкэм, Андрей Жевнэ, водителэр Дэхүжье Хумэр, нэмийхэм зэхэшэн Иофхэр зезыхъагъэхэм Ю. Хьотыр афэрэз.

## ЕМТЫЛЛЬ Нурбий.

Сурэтхэм арьтхэр: тренерхэр; Икромхон Яхябоевынэрэ Хьот Юнысэрэ; Адыгэ Республикэм ибэнаклохэр зэнэкъокъу.

**Зэхэзынагъэр  
ыкыи къыдээхыгъэхъэр:**  
Адыгэ Республикэм лъяпкэ Иофхэмкэ, Икыбы къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адыярэз зэхынагъэмкэ ыкыи къэбар жууѓем иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэшыгъэр:**  
385000,  
къ. Мыекуапэ,  
ур. Первомайскэр,  
197.  
**Телефонхэр:**  
приемнэр:  
52-16-79,  
Редакцием авторхэм  
къаихырэр А4-кэ заджэхэрэ тхьапхэу  
зипчагъэкэ 5-м  
емыхъухэрэр ары. Са-  
тырхэм азыфагу 1,5-рэ  
дэлтээ, шрифтыр  
12-м нахь цыкунэу  
щытэп. Мы шапхъэх  
хэм адимыштэрэ  
тхыгъэхэр редакцием  
зэктэгъэкжохых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

**Зыщаушыхъятыгъэр:**  
Урысые Федерацием  
хэутын Иофхэмкэ, тел-  
радиокъэтын-  
хэмкэ ыкыи зэль-  
исыкэ амалхэмкэ  
и Министерствэ  
и Темир-Кавказ  
чыпэгъэлоры-  
шапл, зэраушыхъятыгъэ  
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

**Зыщаухаутыгъэр**  
ОАО-у  
«Полиграф-ЮГ»,  
385000,  
къ. Мыекуапэ,  
ур. Пионерскэр,  
268

**Зэктэгъэкжохых**  
4311  
Индексхэр  
П 4326  
П 3816  
Зак. 1232

Хэутынм  
узшыкхэтхэну  
щыт уахьтэр  
Сыхьтэр  
18.00  
Зыщаухаутыгъэх  
уахьтэр  
Сыхьтэр  
18.00

Редактор  
шхьаїм  
ишьэрльхэр  
зыгъэцакхэрэр

Мэццлэкъо  
С. А.

Пшъэдэкыж  
зыхьыре  
секретарыр

Хурмэ  
Х. Х.